

Helena Dam á Neystabø

valevn hjá
Javnaðarflokkinum

At vera landsstýriskvinna seinastu fýra árin, hevur verið ein avbjóðandi uppgáva. Figgjarstøða landsins hevur verið – og er – álvarsom. Vit hava verið noydd til at tátta í.

Kortini hevur tað eydnast í góðum samstarvi í landsstýrinum og í løgtinginum at røkka týðandi málum á útbúgvingar- og mentamálaøkinum.

Serliga týðandi hevur tað góða samstarvið við skúlaleiðslu og lærarar verið. Tí úrslitini eru bert rokkini, tí at tey, sum starvast í skúla-verkinum, hava tikið stórar uppgávur upp á seg. Og tað eru vit sera takksom fyri.

Stutt sagt ber til at siga, at uml. 700 fleiri ung fólk eru í útbúgvingarskipanini í dag samanborið við 2008.

Fólkaskúlin er mentur á nógvum økjum.

Og vit hava samstundis megnað at minka um hallið á figgjarlógini í sama tíðarskeiði.

Framhaldandi neyðugt at gera iløgu í læraran

Eg eri greið um, at tað eru viðurskifti í sambandi við eftirútbúgving og námsfrøðiliga útbúgving av lærarum í fólkaskúla og miðnámskúla, sum kundu verið betri, tá hugsað verður um tær uppgávur, sum lærarar taka upp á seg at loysa.

Tað er tí framhaldandi avgerðandi at rationalisera

Takk fyri gott samstarv

- Vit rukku nógvum málum – nú ræður um at halda kós!

útbúgvingarverkið, so at vit fáa umstøður til at førleikamenna lærarar og leiðslur.

Og ikki minst tað er alneyðugt at fremja bygnaðarligar broytingar á kommunu- á skúlaøkinum og á fiskivinnuøkinum.

Fróðskaparsetrið fótaði sær skjótt

Tað fysta sum hendi, tá eg tók við sum landsstýriskvinna var, at Fróðskaparsetrið fekk ein dyggan frammaná. Vit noyddust at siga fólki úr starvi og at steðga upptøku av lesandi. Men síðani er vend komin í.

200 fleiri lesandi á setrinum í dag – gongdin skal halda fram

Bæði í 2011 og í 2011 eru lesandi tikin inn á setrinum. Og síðani 2007 eru uml. 200 fleiri lesandi á setrinum. Vit fyrirreika nýggjar útbúgvingar innan matvørufrøði/sea-food management, sum vónandi kann byrja í 2012, somuleiðis fjølmíðlafrøði.

Betri møguleikar at lesa í Føroyum

Møguleikarnir hjá umgum at nema sær eina útbúgving í Føroyum eru betri í dag enn fyri trimum árum síðani.

Álit um fjarlestur er gjørt, sum kann verða sett í verk í næsta valskeiði. Tað fer at skapa uppافتur fleiri valmøguleikar at samskipa lestur í Føroyum og uttanlands.

Javnaðarflokkurin ynskir at seta ein listaskúla á stovni í næsta valskeiði.

400 fleiri miðnámsnæmingar - vit nærkast málinum

Eisini á miðnámi hava vit megnað at økja munandi um lestrarplássini. Eini 400 fleiri ungdómar nema sær í dag eina miðmámsútbúgving

bæði verkliga og ástøðiliga, samanborið við 2008, og soleiðis er eisini við maritimu útbúgvingunum.

Matvøruútbúgvingar í Klaksvík og og maritimur depil

Vit hava sett matvøruútbúgvingar á stovni í Klaksvík, og tá ið miðnámsdepilin í Marknagili verður veruleiki, kunnu vit eisini seta útbúgvingar saman, sum røkka nógv breiðari enn í dag – serliga við denti á kreativar og skapandi yrkisútbúgvingar.

Eisini hava vit lagt lunnar undir ein maritiman útbúgvingardepil í Klaksvík, at fevna um skipara-maskinist, brandskeið, trygðar- og onnur maritim skeið.

Ætlan at menna skúladepilin í Hovi

Arbeidsbólkur hevur fyrirreikað nýggjar útbúgvingar á skúladeplinum í Hovi til pedagogatstøðing, at byggja næmingaheim og at stovnseta ein skeiðsdepil fyri allar Føroyar. Ein sera áhugaverd ætlan, sum kann verða sett í verk, um vit fáa politiska undirtøku fyri tí.

Arbeidsmarknaðardepil

Ásannandi at verkafólk okkara eru og verða rakt av teimum stóru rembingum, sum eru í samfelagnum, vilja vit í Javnaðarflokkinum stovna ein arbeidsmarknaðardepil. Millum annað skal hesin depil syrgja fyri, at tey sum ynskja tað, fáa eina holla førleikameting og upp- og umskúling, so at leiðin inn aftur á arbeidsmarknaðin verður lættari.

Arbeidsmarknaðardepilin skal figgjast við parti av tilfeingisgjaldinum, um semja verður um eftir løgtingsvalið.

Lestrarstuðul í 12 mánaðir einki kringvarpsgjald og heilsutrygdargjald

Játtanin til lestrarstuðul er hækkað úr 80 milliónum krónum til 110 milliónir seinastu 3 árin, og kortini hevur verið neyðugt at minka lestrarstuðulin til heimabúgvandi miðnámslesandi. Stuðulin til stakar upphaldarar er hin vegin vöksin við 1.500 kr um mánaðin.

Javnaðarflokkurin heldur ikki, at vit kunnu halda fram at taka frá teimum sum hava lítið, at geva teimum sum hava minni. Tí hava vit í skattaumleggingaruppskoti okkara fingið pláss fyri at veita 12 mánaða lestrarstuðul til øll.

Og so ikki at gloyma, at vit vilja leggja kringvarpsgjald og heilsutrygdargjald inn í skattin. Tað kemur serliga teimum lesandi til góðar. Upp móti 10.000 kr um meira um árið at ráða yvir.

Og vit hava gjørt fólkaskúlan betri

Sum sagt veit eg av, at fólkaskúlin er einans mentur tí at lærarar og leiðslur hava tikið stór tøk, og at vit skulu inn í ein neyvnan dialog við allar partar um, hvussu vit framhaldandi skulu megna at lyfta uppgávnar í felag.

Vit kunnu vísa á góð úrslit:

- Tvílærarskipan í 1. og 2. flokki er sett í verk.
- Talið av serundirvísingartímum er økt frá 11% til 13%.
- AKT-skipan er innførd. Tað er serstøk játtan til at loysa mál á skúlanum í sambandi við atferðarkontakt og trivnaðartrupulleikar hjá børnum.

- Orka er sett av til SSP-samstarv, sum eisini hevur til endamáls at fyribyrgeja, at smáir trupulleikar verða til stórar trupulleikar.

- Lesivegleiðing er raðfest á skúlunum -.

- Vit hava sett í verk eftirútbúgving av lærarum innan serundirvísing, orðblindni.

- lesivegleiðing, og í næstum verður farið undir skúlavegleiðaraútbúgving og KT-varða eftirútbúgving.

- Mentan og list eigur at verða dagligur tåttur í fólkaskúlanum, og tí er Listaleypurin komin fyri at vera. Tað merkir at okkara virknu menta- og listafólk koma inn um skúlans gátt at arbeiða við børnunum.

- Og vit hava sett orku av til, at íverksetan verður ein fastur tåttur í fólkaskúlanum. So at komandi ættarlig verða slóðarar og kunnu skapa nýggjar vinnuvegir í Føroyum.

- NSR tænastru eru settar á stovni kringlandið.

- Vitanardepilin Nám er settur á stovni til frama fyri alt skúlaverkið.

Søvn Landsins

Søvn landsins, sum er undirstøðukervi undir allari vitanarframleiðslu í Føroyum er skipað í ein stovni, sum eigur at mennast í framtíðini.

Mentanargrunnur landsins

Mentanargrunnur Landsins hevur fingið ein lítla hækking á figgjarlógini. Men vit skulu finna betri skipanir, sum tryggja mentanar- og listafólki í framtíðini.

Tjóðpallurin samtyktur og onnur mentanarverkkløg

Vit hava gjørt av at famskunda ymsar týðningarmiklar byggiverkætlanir á mentanaøkinum. Eisini til tess at skapa arbeiði til føroyskar hendur.

Skúladepilin í Markagili er klárur at bjóða úr nú.

Semja er um nýtt tjóðleikhús – eisini við Tórshavnar Kommunu, og 61 milliónir settar av á langtíðar iløguætlan.

34 milliónir eru settar av í langtíðariløguætlan til Hvalastøðina við Áir sum livandi upplivingardepil.

Og ætlanin er eisini at bota um umstøðurnar hjá Kringvarpinum og Fróðskaparsetrinum.

Her havi eg nevnt nøkur av teimum málum, sum vit rukku í felag, og sum hava stóran týðning. Onnur mál kundu eisini verið nevnd, eitt nú ítróttarhøllin á Sandoy.

Framhaldandi eru stórtøk at taka. Góð og holl útbúgving er besta fyrirtreytin fyri neyðugum búskaparvøkstri. Og ein sterk mentan er sjálv orsøkin til at vit búgva í Føroyum.

Eg vil fegin takka øllum fyri eitt gott samstarv. Eg vóni at vit megna at halda kós eftir løgtingsvalið.

Lesið Sosialin -so eru tit við!